

TAŞPINAR

AFYO. 11 1937

Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Karabük bacaları.
23 Nisan manası .
Köy ve Köycülük .
23 Nisan ve çocuklarımıza dair.
Afyonlu büyük ozan .
Köroğlu .
Afyon ve Taşpınar uzaklarında .
Adanalı Ziyadan parçalar.
Anadoluda bahar.
Eski zamanlarda Afyonda yaşaış .
Şehir Notları .

Zihni Çerçel .
Mazhar Âren .
A. Üçök .
Edip Âli Gökpınar.
" " "
Sabahattin Öz .
Emirdağlı F. S. Güneşoğlu.
Bekir Sıtkı Sencer.
Şahap Akalın .
Edip Âli Gökpınar.
.....

SAYI : 54 .

19 - NİSAN - 1937 .

5/5/1937

1 Cümhuriyet ve devrimin anlam ve yapımı hakkındaki yazılarla, mahalli tetkiklere ve Halkevlerinin giderine uygun yazılara dergimizin sayfaları minnetle açıktır.

2 Münevver gençlerimizin vatanî ve ulusal mevzulara, memleket ve tabiat gözelliklerine ait yazıları için dergimizde yer ayırdık, ilgilerini ve yazılarını memnuniyetle bekleriz.

Yazı İşleri Direktörü:

Edip Ali Gökpinar.

TASPINAR

CILT : 5.

SAYI : 54.

Afyon Halkevi Tarafından
Her ayın ondokuzunda çıkarılır.

İdare Yeri : Afyon Halkevi

19 - Nisan - 1937

Karabük Bacaları.

OSMAN FERİT SAĞLAMIN
TÜRK TARİH KUTUPHANESİ
ARMAĞANIDIR

Zihni Çerçel.

Karabük yöresi Türkiye'nin bir endüstri bölgesi oluyor. Burada « her biri bir memleket için büyük bir kıymet sayılan » yedi büyük fabrikanın temelleri atıldı. Lozan'da siyasi istiklâlimizin temamiyetini yapan el, karabük'te iktisadî istiklâlimizi tamamlayan fabrikaların temellerini de attı. Yakın bir zamanda karabük semalarının dumanından bulutları altında, sanat memleketlerinin o kendine has kalabalıklarının kaynaşmaları görülecektir.

Günde 236 vagon mağden, yani on katar, bu binlerce tonu eriten hararet, yüz bin kilo kaldıran vinçler, duman, ses, gürültü, ateş ve ardı arası kesilmeyen kaynaşma...

Karabük yurdun en çok sessizliğe gömülü yerlerinden biri idi. Oranın kabiliyet ve verimini Cumhuriyet meydana çıkardı. Büyük başkanımızın buyurdukları gibi Cumhuriyet en lüstürlü olamazdı. Cumhuriyet, karabük fabrikalarıyla lâyık olduğu değeri bulmuş oluyor.

Karabük göklerini baştan başa dumandan bulutlarla saracak olan bacalar; Mehmetçiğin görenlere saygı ile başını eğdiren süngüsü ile yan yana istiklâlimizin temamiyetini koruyacaktır.

23 NİSAN MANASI

Y. Mazhar Aren

Tarihe tekaddüm edilemezmi ?

Bütün prejüjelerden sıyrılarak, tam bitaraf bir ruhla, zamanların arkasına çekilüpde istikbalin adamı olmuş gibi tarihin bir hükmü verilemezmi? - Bir hadisenin şahidinden daha adil, şahid ve nâkilmi olur?..

Biz 23 Nisanın ne olduğunu, nasıl olduğunu, yaşadık; onu bizden iyi bilen ve anlayan varmıdır ? O bir « Enkarnasyon » dır ...

Osmanlı imparatorluğunun şahsında yaşayan Türklük 16 Mart sui kasdile bütün bütün imha edilmiş sanıldığı zaman İstanbulda matem tüllerine bürünen Türk ruhu , mezarına gömülürken bir şehit ihtifali bile görmekten ümidini kesmişti.. Yurdun her köşesinde baskından baskına uğrayanlar birer avuç düşmanın karşısında - Vatana ihanet edecek kadar zaif ruhluluk gösteren tek tük kimseler hariç tutulursa - ırkındaki kuvveti kullanamamak acizinin verdiği bir uyuşukluk içinde kalmışlardı....

Ara sıra, söz ve fikir halinde dalgalanan hareketlerin amillerinde bazen gizli bir şöhrat hırsı, bazen de - istihsalinden naümid oldukları bir gayenin uğrunda - şahsını feda ederek izzeti nefsinin kurtarmak temayülü vardı....

Bütün bunlar müsbet bir şey, ileri bir hareket, yükselen bir dalğa degillerdi.... Ve dağılık, şahsi, meyüsane çırpınmalardı —

Yalnız Erzurumdan, Sivasdan, Ankaraya geçmiş olan bir şey orada, ağyar nazarında bu inhilâl ve inkıraz fırtınası ile sönüverecek bir kandil gibi parlayordu...

Gine o ağyar nazarında 16 Martdan sonra Ankaraya toplananlar bir sinek kömesi gibi bir darbe ile dağıtılacaktı. Fakat o darbeden değil, maslahatın kendi içinden hasıl olan aksülâmellerle o kömenin toplanmaması, veya toplandıktan sonra dağılması tehlikesi vardı....

Ne efsun idi Ne sihir idi ki 23 Nisanda yeni bir Türk sesi yükseldi ... Bu ses mezardan gelmiyor, beşikden çıkıyordu.... Ve bu

Köy ve Köycülük

A. Uçak.

Türkiye bir köy ve köylü memleketi olması itibarile köy ve köycülük mevzuunun ehemmiyeti büyüktür . Bu mevzu üzerinde her vatandaşın düşünmesini tabii bulduğum fikirleri karalarken okuyucularına ne bir bilginlik ve ne de tenkit fikir ve iddiası vardır . sadece buna saik olan kuvvet bu mühim memleket meselesi üzerinde memleketin nurlu fikirlerle kaynaşmak ve beraber düşünmek yolunda samimi ve deruni bir duyğunun neticesidir .

Bu gün sekiz yüz bin kilometre murabbaında ki bir sahaya ser-

beşiği Mustafa Kemal - yalnız o, yalnız onun vicdanı salleyordu - 23 Nisan, o gün Mustafa Kemalidir. O günün Mustafa kemalinden büyük Atatürk ve beşiginden de dinç, zinde ve ırkının bütün faziletlerini taşıyan Türk milleti çıkmıştır.

23 Nisanın eseri olan Büyük Millet Meclisinde Mustafa Kemal'in işlerine lülecî çamuru gibi intibak eden bir fedakârlar zümresi yok degildi.... Fakat öyleleride vardiki ruhlarının karanlıklarına her defa işleyen büyük nurun hariminden ayrılınca gine zulmette kalıyorlardı....

23 Nisana kadar yüksek bir fikir olan Mustafa Kemal o tarihte kuvvetli bir hareket olduğunu da gösterdi. 23 Nisan Türk milletinin tarihinde Mustafa Kemalden ibaret bir harikulâdelikdir.

Dumlupınarı, Lozanı Türk milletine Gazi 23 Nisanda vermiştir.

23 Nisanda - Ankara da - öyle bir vatanperverlik heyecanı uyanmış ve bir hastalık gibi sirayet etmiştir ki menbaı Mustafa Kemal olan bu heyecanı yaratmak, yaşatmak, artırmak başlı başına bir dehanın eseri olabilirdi...

23 Nisan tarihi 19 Mayıs tarihini 29 Teşrinevvel tarihine bağlayan bir geçittir.

Bütün bu hadiselerin kendisine mahsus manası ve önemi vardır.

Fakat 23 Nisan büyük bir gündür. Bunun manası Enkarnasyondur :

« Bir ruhun cesetleşmesi, bir fikrin hareket olması, bir emelin hayat haline girmesi - ve nihayet - bir isimden bir devlet varlığıyla yüksek bir milletin doğmasıdır. »

pilmiş olan 41 bini aşan köyümüzde oturan ve yaşayan nüfusumuzun 14 milyonu bulması göz önüne alındığı zaman kuvvet ve kesafeti köy ve köylülerin teşkil ettiği görülür . Dünyanın en güzel ikliminde bulunan toprağın üstü münbit altında servet fışkıran coğrafi bir vah - det arz eden köylerimizin çoğu ve pek çoğu kerpiç ve kümeleri manzara - ralarını arz eden birer insan topluluğudur . Köylerin haricile teması olmaması asırlar dan beri aynı hayatı yaşamasına amil olmuştur . Köy - lerin dağınık ve az nüfuslu olmasından çok merkezleştirilmiş bir halk terbiyesi sistemi kurmak mümkün olamamıştır .

Saltanat idaresi köylünün en çok işleyecek kollarını düşünecek dimağlarını uzka diyarlarda sarf ve israf etmiş ve asırlarca soyarak ona göz açtırmamış ve benliğini varlığını kemirmiştir . Meşrutiyet idaresi de köylüye faydalı olamamıştır . köylü bu uzun devirlerin kötü ve tahripkâr idarelerin altında felegin bin bir sillesini yemeden kur - tulamamıştır . bu menfi saiklerin tahtitesirinde kalan köylü her gün bir derece daha geriye gitmiş ve ancak ruhundaki cevherini kaybet - memiştir . İlerlemiş garp köylüsünün bilmem'a kaç beygir kuvveti nisbe - tinde buhar ve makine ile aldığı neticeye bizim en büyük insan kuv - vetleri sarfına mecbur olduğumuzu göz önüne alırsak istedigimiz madde inkılabı ruhi inkilâpla birlik de yürütmek ihtiyaç ve zarureti - ni şiddet ve ehemiyetini görürüz . istiklaline sahip ve bütün memle - keti beslemege kadir bir köylü zünnesine mühtaç olduğumuzu göz önüne alırsak bu canlı ve vefakâr varlığın her vasfile her istidadile inkişafının luzumlu olduğu hakikatını ve acele başlamanın zaruri bir mesele oldugunu görürüz . İnkilâbın başlangıcından beri köy ve köy - lü için bir çok idare ıslahatı yapmış olan inkılâp fırkası ve hükûmeti başda büyük inkilapcımız ve ulu şefimiz olduğu halde de şimdi büyük dikkatini köy kalkınmasına çevirmektedir .

Fakat pilanlaşmış bu mesainini kısa bir zaman içinde hedefe götü - rebilmesi için nasıl çalışmalıdır ve nasıl bir program lazımdır .

İşte bu noktada iki esas göze çarpar köyün imarı , köylünün ye - tiştirilmesi acaba içtimaî iktisadi selâbetini elde etmiş milletler bu yol - daki inkişafını nasıl bulmuşlardır . İkiye bölünen köy kalkınma ana - sırnı nasıl tenmiye etmiş olduklarını gözden geçirmek faydadan hali olmaz . O zaman göreceğiz ki heyeti içtimaiyemizin bütün anasıyla , Milletın kafası işler , dili söyler , eli yanar her vatandaşın köy sefer -

23 NİSAN VE ÇOCUKLARIMIZA DAİR.

Edip Ali.

Köhne İmparatorluk, kış mevsimini andırıyordu . Yeni Türkiye bahar içinde taze bir hayat gibi fışkırdı .

Hayatın bahârı olan çocuk kendi bayramın kendi mevsiminde kutluluyor , ne hoş tesadüf .

Türk çocuğu zengin veya fakir bir aileden doğabilir, fakat hepsi de müşterek ve müsavi bir vafsa varis olurlar : Askerlik ve kahramanlık .

Türk çocuğunun en eyi okşanışı Cümhuriyet hükümetinin elile olmuştur.

Küçük çocuk ; hakkile anlaşılmiyan büyük bir kitap .

Çocuğa yalnız sevgi değil biraz da saygı taşımamız .

Çocuğun kafasına bilgi veren mürebbi kalbinede neş'e talim ede - biliyorsa ne mutlu .

Evvelce bizden kımıldanış bile esirgenirdi . Şimdi çocuklarımıza oyun ödev olarak veriliyor .

berligine koşmak vazifesi meydana çıkar bu esas dahilindeki fikirle - rin bir kaç sütüne sığması kabil olamayacağı içindir ki bu ciheti ge - riye bırakarak Türk köylüsünün şerefli tarihine göz gezdirecek olur - sak büyük ve küçük beşer kütleleri içinde en mütekâmil medeniyetler kuran ve en mümtaz eserlere vücut veren alpin ırkı Türk köylüsü olduğu hakikatı meydana çıkar dün ve bugün birere parlak medeni - yet merkezi olduğu görülen büyük şehirlerin hakikî banisinin Türk köylüsü olduğunu iddia edersem bunu kuru bir iddia fazla milliyet - ciligin verdiği bir heyecan fışkırması sanan olabilir . fakat onu hayran - lığı daldıracak ve ebediyyen susduracak inkâr ve itiraz kabul etmez deliller vardır .

Dünyanın dört bucağında gizli olmiyan bu hakikatlerden yalnız biri Türk köylüsünün teşkilatcılıkta medeniyetçilikteki kabiliyetini gos - termek lazımdır . Türk köylüsünün ve türk camiasının bu hayatî kabi - liyeti ulusu bu mühim davada da muzaffer kılacaktır .

AFYONLU BÜYÜK OZAN ABDÜRRAHİM

- Hayat ve Eserleri -

— 17 — EDİP ÂLİ GÖKPINAR.

Abdurrahim babası ve soy adı - küçüklüğü - Afyon'dan dışarıda
Abdurrahim ve Akşemseddin - Afyon'a dönüşünde Abdurrahim - ozanın aile
dirliği ve biricik kızı - vektettiği kitapları, eserleri - kendinden
sonra gelenleri - hükümler...

Abdürrahim hakkındaki tetkiklerimizin sona ermesi için iki safha kalmıştır. Birisi 500 senelik şeceresinin elden geldiği kadar doğru olarak tesbiti. Digeri Edebi, siyasî, sosyal vaziyeti hakkındaki kanaatler hükümler...

Şecere işi epeyidenberi bizi işgal ediyor. Buna ancak Adliye sicillerinin tetkiki nihayetinde vasil olacağız.

Bu yazımızda 1065 tarihli ve 7 numaralı Adliye sicillinde bir da'va münasebetile kayıtlı bir vakfiye, şairin aile hayatına ait kuvvetli ve iyi bir vesika teşkil etmekte ve hayatı üzerine bir kaç mumluk ışıık daha serpmektedir. Vakfiyeye göre :

1 — Şairin büyük kardeşi Muslihiddin namına, Arapca ve çok Edibane bir şekilde tanzim edilen bu vakfiyenin başlangıcında düalar ve vâkıfın kıymet ve vasıfları hakkında hayli satırlar sıralandıktan sonra vâkıf için ezcümle (... *Fahrülmüderresin Zührülmuhakkıkın Zairi beytilharamillâh essâi beynerrüknî velmakam. Mevlâna Muslihilmilleti veddin Mustafa çelebi bin elmevlelmerhum Âlâeddinilmısrî Edamallahü Zâlלהu...*) deniyor.

Asıl ismi Mustafa çelebi olan Muslihiddin zengin olduğu kadar Afyonun en değerli âlim ve müderresidir. Hacca da gitmiştir. Çok zengindir, âlicenaptır. Hayırhahtır gölgesinden halk istifade ediyor. Servetinin bir kısmını bu maksatla sarf etmek istiyor. Yani Afyonun merkezinde (o zamane göre) ve halk arasında «yeni bezzazistan» diye tanılan yerin yarısını ve birkaç dükkânı vefatından sonra kendi ruhu için, kendi kabrinde her ay birbuçuk Hatmi Kurân okuyan karilere vakfediyor.

(... *Zikrolunan vakfın tevliyeti hayatta oldukça, kendi nefsi nefisine kıldı. Öldükten sonra oğullarının eslâh ve ersedine bundan sonra oğullarının oğulla-*

rına ki bunlar birbiri ardınca nesillenmek bir batından sonra bir batın bir nesilden sonra bir nesil müteveli ola . Bundan sonra akrabalarının eslâhı müteveli ola. Eğer bunlar munkarız olup bir kimse baki kalmazsa emri tevliyet o zamandaki hakimler elinde ola ...) diye vakıfnamede Muslihiddinin oğullarından bahsediliyorsa da bu adeta bir evlât, oğul temennisinden ibaret kaldığı veya çocuğu varsa bile az zaman sonra vefat ettiği anlaşılıyor. Zira Abdürrahimin 888. H de tanzim ettiği vakfiyede kardeşi Muslihiddinden irsen intikal eden emlakden bahsile kendisinin kardeşine varis olduğuna işaret ediliyor.

Eğer Muslihiddinin kızı olsaydı Abdürrahim gibi vakfiyesine onu müteveli yapabilirdi. Vardığımız tetkik neticesinde Mısırlı oğlu ailesi pek velût olmamıştır. Muslihiddin evlâtsiz öldüğü gibi Abdürrahimde hayatından yadigâr olarak yalnız, kızı Niyaz'ı bırakmıştır.

Bu vakfiyede, şahitler arasında Abdürrahimin ismi geçiyor bizce en önemli nokta da budur. şahitliğini aynen şöyle kaydediyor . :

Vâkıf , bunun düstüri şerî üzerine yapıldığını ağızından söyledi . Ve beni şahit ikame etti ...)

Bu ifadeden şairin , vakfiyenin tanzim edildiği yani 857 hicri yılının Recep ayının sonlarında Afyonda bulunmuş olduğu meydana çıkıyor . İstanbulun fethinde hazır buluna şairin Afyona dönüşünü evvelce, kat'i ve doğru olarak tesbit edemeyorduk. İstanbul 20 Cemazıyelevvel 857 hicri yılında feth edildiğine göre şairi 2 ay sonra Afyonda bulmuş oluyoruz .

Hakkında pervane aşkı taşıdığı Akşemseddinden ayrılarak ondan iki üç sene evvel Afyona dönmesi ve Afyonda bulunması ötedenberi halk arasında dilden dile devam edüp gelen bir rivayetin sihhatini biraz daha takviye ediyor . Rivayeti tekrar edelim :

(İstanbulun muhasarası esnasında Fatihi Akşemseddinin çadırına koymadığı için muğber olan hükümdar fetihden sonra Abdurrahime ağır bir ceza yapmak istemiş, fakat , Akşemseddinin rica ve iltiması üzerine Afyona nefy etmiş .) yine ihtiyatla telakki ettigimiz bu vak' aları daha doğru ve daha kat'i bir şekilde bize zaman gösterecektir .

Şamî :

Ozan Kelimesi hakkında :

Abdurrahime şair yerine daima ozan kelemesini kullandık .

Köroğlu

Sabahattin Ö.

Köroğlu kuşağı doladı bele ,
Sırmalı dizgini alınca ele
Duman eksilmeyen sarp çamlı bele
Atıldı; ardında karbulutları !..

◆◆◆◆◆

Bağrında tepinen yiğit rüzgârlar
Başından uçuyor çılginca karlar,
Göklerde dolaşan kanlı kartallar
Döğüş var , döğüş var Köroğlu diyor !..

◆◆◆◆◆

Uyarak içinin coşkun sesine
El attı kılıncının tunç kapzesine,
Dağları yarararak en yücesine
Bir nâra uzandı , varda ! yetiştim !..

◆◆◆◆◆

İki seneye yaklaşan tetkikimizde Türkçe şair manasına gelen bu ozan kelemesi hakkında üstad Füad Köprülünün tedkikinden bir kısmını aynen aşağıya koyuyoruz :

« Ozan kelimesi, Oguzların halk şairi musikişinası manasında çok eskidenberi kullanılan bir kelimedir . Kelimenin eskidenberi muhtelif oğuz şubeleri arasında mevcut olması , daha oguzlarını Seyhum kıyı - larınd oturdukları zamanlarda yani büyük Selçuk devletinin kurulu - şundan evvel kelimenin mevcudiyetine delildir » . (Bitmedi)

Afyon ve Paspınar uzaklarında

E. mitdağlı : F. S. Güneşoğlu

Sorarım :

İçin mi yanıyor ?.. Ruhunda bir ıztırap mı kıvranıyor ?.. Hasta mısın, dertli misin, benzin sarı, vücudun halsiz mi ?

Gel öyleyse, seni bir diyara, bir pınara götüreyim.
Ruhun ıztırapdan, vücudun yorgunluktan kurtulsun, benzine kan, bacaklarına can gelsin ..

Evhamın mı var ?

Ümitsizliğin karalarına mı büründün ?
Gözündeki gözlük; önünde açılan aydınlığa kara bir kefen mi örtüyor?

Hırçın mısın ..

Kırgın mısın ..

Boğazında düğümlenen bir hıçkırık .. içinde dökülemiyen bir acı mı var ?..

Gel öyleyse , seni , bir diyara , bir pınara götüreyim ; Göreceksin :
İçinde çöreklenen engerek , mevcudiyetini kemiren her şey eriyecek; ve sen, güzellik karşısında - onun verdiği heyecan içerisinde - inanacak ve inanının verdiği huzur içerisinde mes'ut olacaksın.

İşte heybetli bir kal'a ..

İşte kalenin bağrından ovaya yayılan evler ..

İşte birer zafer anıdı gururuyla yükselen tirahitler ..

Ve işte bu heybetli kal'a.. bu yürüyen evler .. ve bu mağrur tirahitleriyle AFYON .

Afyon .. geçmiş yılların kahirlerini omuzlarında çok çekmiş sevgili diyar .

Bu gün, ileri hamleler attığını .. güzelleştiğini işittikçe göksümüz kabarıyor; gözlerimizden sevinç yaşları dökülüyor.

Artık seni tutacak .. seni kal'e divarları arasına hapsedecek ne saltanat zniciri .. ne de bir düşman örgüsü .. hiç bir şey kalmadı.

Yürü .. durmadan .. önün açık .. ileriler hep senin .

Ve eger bir gün tâlide kavuşmak varsa, o zaman seninle başbaşa verip dünkü çektiğimiz dertleri bu günkü kahkahalarımızla unutmağa çalışalım.

Adanalı Ziyadan Dargalar:

Derleyen:

Bekir S. S. Sencet.

GAZEL

Talepkâri mematım bıktım eyyamı hayatımdan
Niçin lerzan olursun ey ecel payı sebatımdan
Hayatımda ne lezzet iktisap ettim ki alemde
Sevip ıyşı fenayı eyleyem nefret mematımdan
Mezayayı temennâ galiba suret pezir olmaz
Girizandır ecelki umduğum bak iltifatımdan
Abesdir minneti azadeğiye düşmem ey gerdun
Ne hasıl bin musibet der pey olmuşsa necatımdan
Ziya ilacyi asra lânet olsun böyle sözlerle
Usandım ben de artık ardı gelmez türrehatımdan

ŞARKI

Nimeti didarımı hep özlerim
Uyku görmez sensiz ey meh gözlerim
Ninni mi geliyor uzaktan sözlerim.
Uyku görmez sensiz ey meh gözlerim.

Aşiki didare zulmolmaz reva
Firkatin bilsen neler itti bana
İntizarım şimdi dört gözle sana
Uyku görmez sensiz ey meh gözlerim.

Bir Beyit:

Ey melihi tejh meşreb yokmudur hakkı nemek
En gerek zan ettiğim çıktı nihayet engerek

Eski Samanlada AFYONDA YAŞAYIŞ

- 9 -

Edip Âli Gökpınar.

Kıymeti 40 kuruş eden bir kölenin ölüm hikâyesi:

Filasıl Diyaribekirden olup Medinei Karahisarsahip de alatarikil-
müsafere sakin olan Süleyman ağa ibni Halil (nam kimesne meclisi
şer'i şerifde medinei mezbure kazasına tabi Sipsin nam karye ahali-
sinden işbu hafızülkitap özü bin Ali ve kara Süleyman ve Mustafa bin
İbrahim ve köle oğlu Mustafa ve Himmet bin maksud ve sairleri tara-
fından sulhi atilbeyanı tasdika vekil olup vekâleti Hüseyin bin Meh-
met ve Mustafa bin ibni Ebubekir şهادetlerle sabit olan hacı bin
Sultan Beşe nam kimesne ikrarı tam ve takriri kelam edüp tarihi ki-
tapdan 15 gün mukaddem karyei mezbure konmak murad eyledigim-
de ahali karyei mezbureye kondurmayup odun ile aynı memluküm
olan ıvaz nam gılamımı göğsünden ve arkasından urup kara bere et-
melerile mezbur ıvaz fevt olup ben dahi dem ve diyyetini ehali kar-
yeden dava ve talep eyledigimde beynimize muslihunu muslimun ta-
vassut edüp essulhü seydülahkâm fehvasınca kırk kuruş üzeri-
ne beni sulh eylediler. Bendahi sulhi mezburu kabul ve bedeli sulh
olan meblağı mezkûr kırk kuruş mukabelesinde ahali karyei mezbur
bana bir reis kır aygır at verüp ben dahi meblağı mezkûr mukabe-
lesinde ahzükabz ve kabul eyledigimden sonra müteveffayı mezbur
ıvazın dem ve diyetine müteallika deaviden ahali karyenin zimmet-
lerin ibrayım ile ibra ve iskat eyledim. Badelyevm ahadi tarafeynden
hususu mezkûre müteallika esaleten ve vekâleten dava ve niza sudur
ve zuhur ederse indelhükkâmi zevilihtiram makbule ve mesmua olma-
sun dedikde mukirri merkum Süleyman ağadan cari ve sadır olan ke-
lamını vekili mezbur hacı bilmüvacehe tasdik edilecek mahüvelvaki
kayd şüt. Fi evahiri Cümadel-uhra sene 1102 dir.

Nark anlamak için deveçilerin hakimden suali.

Hâlen karahisar saip gurbinde yaylakta olan miri develerin ser-

ANADOLUDA BAHAR

Şahap Akalın.

Burda bahar şiiirdir, Şair, için ferahlar ;
Uğra yolun düşerse, kederlerin eksilir . . .
Diner hasta kalbinde sızlıyan derin ahlar ,
Duyğun burda genişler, hüznün burda kesilir .

Burda sunar tabiat ruhlara gül kokusu ;
Her yaprak burda yeşil; pembedir burda yüzler ;
Yayılır ufuklara burdan gönül kokusu ;
Burda hayat ummandır, burda sonsuz gündüzler !

Öpüşür burda sular ruhların kırlarile ;
Oynaşır kelekler bahar rüzgârlarile ;
Şakır nazlı bülbüller, içleri sevinç dolu . .

Burda hayal: hakikat, Şairim, aşka inan !
Her köşe samimiyet kokusuyle ısınan
Cennetten bir bucaktır; hakikat Anadolu !

Nisan : 937 : Afyon

banları meclisi şer'a gelip takriri kalam eyledilerki zikrolunan deve-
lerin yağlanması için iştirası ferman olunan ruğanzeyt ve katran ve
kükürt ve tuzun hala suki sultanide narhı carisi ne minval üzeredir.

Vukufu olan müslümanlar dan sual olunup takrirleri tahrir olun-
mak talebederiz dediklerinde pazar başı Hasan ve yeyit başı Budak
ve Bekir Çelebi vesair bikaraz müslümalnardan sual olundukta hâla
suki sultanide cari olan narh üzere ruğani zeytin vakıyyesi 20 Akca -
yadır. Katranın vakıyyesi 8 akcayadır ve kükürtün vakıyyesi 20 ak -
cayadır ve tuzun vakıyyesi bir akcayadır deyü ihbar ettiklerinden
mavakâa kaydşüt « 1065 » sicil (7)

Şehir Notları.

DEĞERLİ ŞAİR BEHCET KEMAL ŞEHİRİMİZDE ;

Halkevleri Müfettişi ve inkilâbın heyecanlı ve ateşin şairi Bay
Behcet Kemal 10 Nisan 937 de şehrimize gelmişler doğruca Halk -
evimizi teftiş etmişler ve şehrin muhtelif yerlerini gezip temaşa ey-
lemişlerdir. Pazar günü saat 15 de Halkevi Yönkurulu ve komite a-
zalarile bir hasbihalde bulunmuşlardır.

Halkevlerinin genel çalışma hareketleri üzerinde çok faydalı fikir-
leri ihtiva eden bu kıymetli musahabesinde ezcümle demiştiki:

« Arkadşlarım;

Her Atatürk çoğuşunun Türklüğüyle bir kat daha öğüne öğüne
kendisine bir katdaha güvene güvene gezeceği yerlerin başında ge-
len Afyonda ilk defa bu kadar fazla kalmak mazhariyetine kavuştum.

Meydanlarımızı, tepelerinizi, müesseselerinizi göğsüm kabara ka-
bara, kalbim çarpa çarpa dolaşdım. Hakikaten, gönül Ankaradan
sonra Ankarada gibi ancak Afyonda çarpıyor.

Afyona en önemli ve verimli bir kurumunu Halkevini görmek için
geldim . Sizlere Partimizin ve rejimimizin Halkevlerine verdiği büyük
önemi Ankaradan yeni gelmiş bir Halkevi çocuğu olarak anlatmak
istedim :

Partimiz ve rejimimiz, senelerden beri yer yer devam eden inan
ve kültür mücadelesini Halkevleri elile bir seferberlik haline sokmak,
inkılâplarımızı halkın ruhuna sindirmek ve bütün güzel milletimizin
yeni bir inşaatın işçileri olduğunu bilerek bir eşsiz hayat şevkile ça-
lınmasını temin etmek istiyor. Gençliği bir çatının altında toplayıp
kaynaştırmak, dünyanın en halkçı, en insancı, en aziz ideallerile bes-
leyip geliştirmek ve halk içinde halkla beraber halk için çalışmaya
yürütmek istiyor. Ankara inan ve enerjisinin boşa gitmedigine ken-
dini inandırmak ihtiyacını duyduğu zaman hatırladığı ve saydığı de-
lillerin başında Halkevlerini buluyor. ve bunların içinde, Afyonunki
gibi beş on Halkevi başda geliyor.

Ankaraya yeni hamleleri için umud ve şevk veren Afyon Halkevi-ne, sizlere ne mutlu!

Arkadaşlarım:

Büyüklerim bu Halkevleri gezisine çıkarken; oralardaki idealist arkadaşlara - anlat ki dediler - Halkevinde yararlı üye olmak, bir zamanlar Milli mücadeleye iştirak etmiş olmak gibi bir mazhariyet sayılacaktır. Bundan sonra Devlet ve Parti hizmetlerinde yeni vazife almak isteyenlerin veya eski vazifelerinde yeni bir derece almak isteyenlerin en belli başlı liyakat ölçüsünü Halkevlerinde çalışmalarını teşkil edecektir; Vatanperverliğin birinci miyarı, Halkevinde yararlı üye olmaktır.

Arkadaşlarım!

Görünür düşmanlardan ebediyen kurtardığımız anayurdu bu defa da bilgisizlik, kültürsüzlük, neşesizlik gibi düşmanlardan kurtarmak; topraklarını birkaç defa feth ettiğimiz kalplerini, kafalarını ve ruhlarını da - en gizli köşelerine kadar - fethetmek mevkiindeyiz.

Halkevleri bu yeni fethin karargâhlarıdır.

Kalemi, fırçayı ve yayı kılıçlar gibi kullanarak; sözü kâh konfe-tiler, kâh şarapneller gibi serperek bir yeni fethe çıkıyoruz; Anadolunun yeni başdan manen fethine ...

Felâketlerin en çetinini ve seadetlerin en eşsizini en yakından görmüş olan Afyonun haleti ruhiyesi, inanı ve inkılâpçılığı, hadisatın teknesinde, hadisatın elile yuğurulmuş, şekilleşmiş, devleşmiş bir durumda olmak gerektir. Afyonda her yeni ve milli varlığın böyle verimli olması mukadderdir. Burada bir yaratıcı ve yükseltici hava içindesiniz; biraz daraldığınız, biraz bedbinleştiğiniz gün; sanki tabiatın asırlardan beri Türkün son ve eşsiz şehametini tasvir eden abideye bir fon olmak için hazırlamış olduğu kaleli tepeye tırmanınız ve oradan, Kalacık sırtlarının üstünden, Kocatepeyi seyrediniz; Türklüğün mutlak bir yokluktan yarattığı emsalsiz varlığını hatırlayınız, yakın ve şerefli tarihe dalınız, o şahikanın dumanları çekilince Atatürkü o günkü düşünür, karar verir ve tarihe hükmeder vaziyette göreceğinizi umacak ve bekleyeceksiniz; dumanlar çekilirse ve o hayalî görmezseniz,

birân içinize dönünüz, onu orada bulursunuz; onu içinizde görünüz; çünkü her Türk; bir parça Mustafa Kemâl demektir..

Bukadar hız veren, gönül coşduran, inan aşlayan bir hava içinde, geçirilen gönüler, muhakak millet ve vatan namına verimli, yararlı, başarılı geçmelidir. Günlerinizin resmî vazifeler haricindeki saatlerini bu havanın hakkını veren ulvî hizmetlere : Halkevlerindeki çalışma - lara ayırmayı hiç bir zaman ihmal etmeyiniz, arkadaşlarım ...

Ankara kalesinden Afyon kalesine ğıpte ve saygı .. Ankaranın çankayasından Afyonun kocatepesine selâm ...

Arkadaşlarım; Böyle birden, hiç aklımda yokken, yüksek huzurunuzda böyle acemi bir hitabet denemesi yapacak şekilde heyecanlandığım için mazur görünüz; Afyonda bulunmak ve böyle coşmamak imkânı var mı? Şimdi, tekrar mevzumıza dönelim ve değerli Afyon Halk - evinin çalışmaları etrafında konuşalım; her şubeyi ayrı ayrı ele ala - lım; yeni kararlar vermeli ve harekete geçmek için tereddütler var - sa onları izah etmeye, ve arkadaşların merkezce halolunmasını is - tedikleri noktalara aid dilek ve düşüncelerini dinlemeğe geçelim ...

Muhtelif yerlerinde alkışlanan bu hitabeden sonra, Halkevlerinin dokuz kolu üzerinde ve onların tarzı faaliyetleri hakkında ayrı ayrı her kolun mümessillerinden mütalea almış ve merkezce yapılacak yardım şekilleri hakkında izahat vermişlerdir. Bundansonra inkılabı - mızın en ateşin en kuvvetli heyecan kaynaklarından biri olan değerli şairden, hazır bulunanlar kıymetli şiirlerinden okunması rica etmişlerdir. Onun üzerine sürekli alkışlarla hitame eren şiirlerinden, *Halkevi ço - cuğu, görmeğe geldim, Tuna, isterimki* parçalarını okumuş çok tatlı ve neşeli bir saat geçdikden sonra, geç vakit Halkevi salonu terk edil - miştir.

Bu meyanda değerli şairimiz mecmuamız için yeni bir şiir yazmayı va'd buyurmuşlardır.

Şair, Evimizi eyi çalışan Halkevleri arasında zikrederek memnu - niyetlerini müteaddid vesilerle, Başkan Galip Demire ve diğer üye - lere bildirmiştir.

Müteakiben birlikte bir hatıra fotoğrafı çekilmiş şehrimizde iki gün kaldıktan sonra Pazar gecesi Ankaraya müteveccihen ayrılmıştır.

§ Evimiz salonunda Çocuk esirgeme kurumu menfaatine iki gün 6-7 Mart - 937 de Evimizin Gösterit kolu tarafından müsamere yapılmış ve - Kartal - Piyesi muvaffakiyetle temsil edilmiştir.

§ Evimiz salonunda Zehirli gazlardan korunma hakkında bir kurs açılmış 26 - Mart - 937 den itibaren bir ay devamlı haftada iki gün Cuma ve Pazartesi günlerinde Edebiyat kolumuzdan öğretmen Şefik Görkay tarafından bir seri halinde (8) dersde bitirilmiştir.

§ 10 / 4 / 937 tarihinde Evimiz salonunda Halkevi spor şubesi Kocatepe spor kolu tarafından bir müsamere verilmiş ve (Yaşayan ölü) temsil edilmiş, ayrıca program gerekligince - kelebek, kazaska, monolog, kalkan, zeybek oyunları yapılmış, çok halkımız tarafından seyredilmiş ve çok rağbet bulmuştur .

§ Büyük şair Abdülhak Hamidin ölümü münasebetile 14 / 4 / 937 tarihinde lise öğretmen ve talebeleri tarafından evimiz salonunda bir toplantı yaparak büyük ölünün büyük şahsiyeti hürmetle anılmış ve muhtelif nutuklar söylenmiş ve kendi şiirlerinden bir kaç parçası okunmuştur .

§ 15 / 4 / 937 tarihinde Evimiz salonunda yapılan öğretmenler gecesinde de Hamid anılmış ve edebiyat kolundan Zekeriya Gökaytaç tarafından da bir kaç parça şiir okunmuştur .

Gelecek sayılarda Sandıklılı şair Fikrinin hayat ve eserleri hakkında yazı .

15 inci asırda yaşamış ve Karaman oğullarının son devirlerinde yetişen değerli bir şair hakkında tetkik yazısı okuyacaksınız .

Dönen şiir ve san'at

güneşi için :

Şiir ve edebiyat şahikasının en yüksek noktasından asırları kucaklayan ulu şair **ABDÜL-HAKHAMİT** ebediyete intikal etti. 21 / 4 / 937 Çarşamba akşamı bütün Halkevlerinde Türk kültürü dile gelerek onun dehasına ihtiram gösterdi , Hamit diye feryat etti .

Onun sesi , çıktığı yükseklikten istikballeri kapladığı gibi dünyalara da yayılmıştı. Bize cihana karşı kendisile öğünmek bahtıyarlığını veren büyük şöhret , eşsiz ve emsalsiz Türk şairi ebediyet semasında yaşarken; **TAŞPINAR**, bağrından kopan iç sızılarile bu ulsal yasa iştirak eder .

8- Evimiz salonunda Çarlık ve gençlik zamanlarındaki iki gili
8-7 Mart - 1937 de Evimizde Gökçü köhü' fahriyadan mümmere ye-
günün 26 - Mart - 1937 de Evimizde Gökçü köhü' fahriyadan mümmere ye-

8- Evimiz salonunda Çarlık ve gençlik zamanlarındaki iki gili
8-7 Mart - 1937 de Evimizde Gökçü köhü' fahriyadan mümmere ye-
günün 26 - Mart - 1937 de Evimizde Gökçü köhü' fahriyadan mümmere ye-

8- Evimiz salonunda Çarlık ve gençlik zamanlarındaki iki gili
8-7 Mart - 1937 de Evimizde Gökçü köhü' fahriyadan mümmere ye-
günün 26 - Mart - 1937 de Evimizde Gökçü köhü' fahriyadan mümmere ye-

8- Evimiz salonunda Çarlık ve gençlik zamanlarındaki iki gili
8-7 Mart - 1937 de Evimizde Gökçü köhü' fahriyadan mümmere ye-
günün 26 - Mart - 1937 de Evimizde Gökçü köhü' fahriyadan mümmere ye-

8- Evimiz salonunda Çarlık ve gençlik zamanlarındaki iki gili
8-7 Mart - 1937 de Evimizde Gökçü köhü' fahriyadan mümmere ye-
günün 26 - Mart - 1937 de Evimizde Gökçü köhü' fahriyadan mümmere ye-

ABONE:

Seneliği [120] kuruş. Abona için Halkevine
baş vurmahdır.

İmtiyaz Sahibi : Ahmet Sami Onur.
Neşriyat Direktörü : Sami Akyol.

10 Kuruş

TÜRK TARİHİ KURUMU

Kurum Adı: TÜRK TARİH KURUMU
Sicil No: 255.7.2/24/800115
DERGİLER TAŞPINAR V, 49-54 (1936-1937) Markası: .MARKASIZ
Bulunduğu Yer: Konusu:

